

04

בואו נדבר על זה

חבריא ב'

עומד לו בן טובים בתפילה, מנענע את כל גופו, עוצם את עיניו וכורע ומשתחוה עד שמתפקקות חוליותיו ומבטא בשפתיו מילה אחר מילה, אך אינו חש דבר, אין אלוקים בלבו, יבש המעיין. מנגד עומד לו בן טובים אחר, אין אלוקים בלבו, אף נפשו יבשה, אין הלב הומה, במי ישטה? בעצמו? באלוקיו? עומד כשברכו האחת כפופה ראשו מוטה, ידו הפנויה מסידור מונחת בכיסו ברפיון, שפתיו ממלמלות.

הראשון - אין תוכו כבדו, והשני - פיו ולבו שווים, ובכל זאת לבי לראשון. אין הוא יודע להתפלל, ואין 'עבודת הלב' - עבודתו. אך תפילה אחת מבטא גופו - "אלוקי הכנס תפילתך בלבי, עשה שינבע המעיין". אין עמידתו מבטאת את מה שהוא כעת אלא את מה שהוא רוצה להיות!

אין הדברים אמורים רק לגבי תפילה, שמות וסמלים. כל חזותו של האדם, יותר משהיא מעידה על מה שהינו, מעידה על שאיפותיו. יתר על כן, האדם המציג את עצמו כפי מצבו בהווה בלבד מציג את חוסר הבושה שבמצב זה ואפילו את שאיפתו להתמיד במצבו ולהנציח את הקיום הבינוני ולהתהדר בנוצות הכנות.

בסדר (אלי חרד)

- עם מי אתם מזדהים יותר, עם גרעין 'בסדר', שאולי השם שלו אינו 'מפוצץ' אך חבריו מדברים בשפת המציאות שבה הם חיים, או עם גרעין 'כיסופים', ששמו אינו מעיד כלל על המציאות של חבריו אך הוא מצביע על שאיפה?

לפני כ-15 שנים (המספר מפתיע גם אותי), כשהתחלתי טירונות, נתקלתי בגרעין של הצופים שנקרא 'בסדר' (זה שמו!). זכור לי איך קומם אותי השם הזה, וחשבתי: כיצד הם יכולים לשאתו? לשים את הבינוניות כסמל, כשם. מה רוצה לומר סתמיות זו? אנו מנגד, נקראנו גרעין 'כיסופים'.

"צא וראה", חשבתי לעצמי: כיסופים, להט, שאיפות, אידאלים מול 'בסדר' קטן ובינוני חסר צבע ומגמה, מציאותי עד להחריד. כשבחנתי את הרגשתי ניקרה במוחי שאלה: מה באמת עדיף? שם בומבסטי יומרני ללא כיסוי או שם מציאותי ללא יומרה, תיאור אמיתי של המציאות הבינונית. בכל יומרה יש זיוף, אנו נקראים כיסופים וכי חדורי להט היינו? כל כולנו חץ להגשמת הרעיון הגדול? ללא כל אינטרסים צרים ואנוכיים? נכספים בתכלית הכיסוף?

בוודאי שלא! מניין אם כן הזכות והיומרה לקרוא כך לעצמנו? לכאורה דווקא הם שאינם מהלכים בגדולות, מכירים עצמם כדבעי, יודעים חולשות אנוש ומודים בהן, דווקא הם הכנים והצודקים. ההיגיון מהרהר ומערער האין חליפתנו גדולה ממידתנו? אך תחושת הסלידה מה'בסדר' אינה מרפה.

לימים, כאשר ניגשתי בדחילו ורחימו להעניק שם לבני, הבנתי את סלידתי. בכל שם יש תקווה, יש בו תפילה, הטרמה של העתיד. אין הוא מבטא את ההווה כפי שהוא, אלא את האמת של העתיד הטמונה בגרעין הקטן של כוונותינו בהווה. שאיפה המראה את הכיוון, אך עדיין לא מומשה. האדם לוקח את הדבר שהיה רוצה בו, תמצית חייו ומניח אותו מעל ראשו. אין הוא אומר "כזה אני" אלא "כזה הייתי רוצה להיות". ה'בסדר' שבו אני שרוי כעת הוא זמני וחולף ולכן גם אינו אני באמת. 'כנות' שאינה מעמידה לעצמה סמלים שהם מעבר לעצמה, מנציחה את האמת כביכול של ההווה, ובה זיופה הגדול.

לפני שתחזרו לתכנון ההמצאה שלכם כחבריא ב', נסו רגע להסתכל על עצמכם, לראות האם כחב"בניקים וכאנשים פרטיים אתם מצליחים לחיות את התפיסה שלמדתם עליה וליישמה.

כתבו שלושה דברים שהייתם רוצים לעשות ולחדש בכם: מקום בחייכם שעוד לא הצלחתם להגיע אליו מכל סיבה שהיא, חלום שאתם רוצים להגשים, המצאה חדשה שאתם רוצים להמציא בכם:

משלושת הדברים בחרו בדבר אחד שאתם מקבלים עליכם לקדם לעבר הגשמה מעשית. מהם המכשולים שתצטרכו להתגבר עליהם כדי להצליח ליישם את ההמצאה שלכם?

כתבו איך בפועל אתם הולכים להגשים את ההמצאה וליישמה:

"ודע כי יש אנשים ששואלים אחרי שהקדוש ברוך הוא יודע לבנות בני אדם ורחמנא ליבא בעי, מדוע הצריכו רז"ל להוציא התפלה בפה ולא יספיק בה המחשבה לבד. ועל דרך הקבלה יש לך לדעת, כי כל עניני התחתונים צריכים לצאת בפועל או במעשה, דהיינו מצות המעשיות או כדיבור כגון תפלה ותלמוד תורה, ועקימת שפתיו הוי מעשה, ואינו מספיק הכוונה לבד" (הרב מנחם בן בנימין רקנאטי בפירושו לבראשית יח, כז).

● מדוע יש לומר את הדברים בפה, לבטאם במילים? מדוע לא די במחשבה שבלב?

את המשפט שלהלן כתב בנימין זאב הרצל ביומנו לאחר הקונגרס הראשון שהתקיים בבאזל, שבו העלה לראשונה את הרעיון להקמת מדינה ליהודים:

"בבאזל ייסדתי את מדינת היהודים. אם אומר זאת בקול היום, יענה לי צחוק כללי. אולי בעוד חמש שנים, בוודאי בעוד חמישים שנה, יודו בכך כולם".

"הדיבור הוא חבל המושך את האדם אל משמעותן של המילים. דבר על המקומות שאליהם אתה רוצה להגיע" (ליקוטי מוהר"ן).

כדי לחיות את תפיסת העולם של ההמצאות, שעליה כבר דיברנו, אנו חייבים לדבר בשיח הזה. בבית, בבית הספר ובטח שבסניף... ראינו שכשרוצים להביא לעולם דברים גדולים, להמציא חידושים שמעולם לא היו - צריך פשוט לדבר עליהם. הדיבור עצמו מחולל שינוי ענק במציאות. קודם כול הוא משפיע עלינו ומכניס אותנו לתודעה הזו, ואחר כך הוא משפיע על הסובבים אותנו.

גם אם אתם מרגישים שאתם עוד לא שם, והשיח הזה רחוק מכם, פשוט דברו! הכניסו את המילים האלה לשיח שלכם. התחילו לדבר קדימה, על דברים שאולי תראו בכלל בעוד חמש שנים או בעוד 50 שנה... ותראו שעצם השיח מביא אתכם למקומות חדשים.